

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Хрисула Атанас Недялкова

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висше образование: 1. Педагогически науки
професионално направление: 1.1. Теория и управление на образованието
докторска програма: Управление на образованието

Автор: *Маргарита Цонкова Бозова*

Тема: *Управление на взаимодействието училище – семейство в рамките на образователната организация*

Научен ръководител: проф. д-р Галин Борисов Цоков – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-5455 от 17.11.2017.г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: *Управление на взаимодействието училище – семейство в рамките на образователната организация* за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.1. Теория и управление на образованието, докторска програма: Управление на образованието.

Автор на дисертационния труд е *Маргарита Цонкова Бозова* – докторантка на самостоятелна подготовка към катедра «Педагогика и управление на образованието» с научен ръководител проф. д-р Галин Борисов Цоков от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”.

Представеният от *Маргарита Бозова* комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва всички необходими документи. Дисертационният труд е в обем 285 стандартни страници, от които основен текст - 275 страници. Авторката е използвала 135 литературни източника, от които 65 на кирилица и 70 на латиница, 7 нормативни документа, 23 електронни траектории. Към дисертацията има и 15 приложения с общ обем от 59 страници. Структурата на дисертационният труд включва увод, четири глави, изводи, заключение, списък с използвана литература и приложения.

Докторантката е приложила 16 броя публикации, 10 от които пряко корелират с темата на дисертацията.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Маргарита Цонкова Бозова има над 38 години педагогически стаж, от които 24 г. управленски опит в образователни институции. Членува в 5 професионални организации, удостоявана е със 7 грамоти и награди, сред които и званието „Директор на годината”. Има придобита квалификация в Академия за училищни лидери - Програма „Младите лидери на България”.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертацията е посветена на значим и недостатъчно изследван във визирания контекст проблем от областта на теорията и практиката на образователния мениджмънт. Избраната от докторантката тема е актуална не само за педагогическата теория, но и за образователната практика. Това е така, защото проблемът за управлението на взаимодействието училище – семейство в посока на неговата ефективност, разработен в дисертацията, е особено актуален и важен за образователния мениджмънт и управлението на училището. Научното намерение на докторантката е да проучи управлението на взаимодействието между учители и родители, училищни и родителски организации, ученици и други фактори в процеса на реализиране на партньорство семейство – образователна институция.

В този смисъл разработената от нея тема е актуална и има научна стойност в теоретичен и в научно-приложен план.

4. Познаване на проблема

Доброто познаване на проблематиката от докторантката проличава в критичния, задълбочен анализ на състоянието на проблема за взаимодействие със семейството и родителите в българското училищно образование, нормативната рамка и на нерешените проблеми за превръщане на семействата в реални партньори на училищните организации, както и на професионално извършения компаративен анализ на добри практики за включване на родителите в училищния живот в образователните системи в САЩ, Великобритания, Швейцария, Германия и други страни.

5. Методика на изследването

Избраните методика и организация на изследването са коректно и ясно подбрани и формулирани, което позволява постигането на поставената цел и адекватен отговор на задачите, търсещи решения в дисертационния труд. Инструментариумът на изследването също е прецизно подбран и удовлетворява параметрите на изследването.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Основните акценти на дисертационния труд са подбрани след проучване на многообразието от проблеми, чийто анализ се характеризира със задълбоченост, лична позиция и значими за педагогическата теория и практика изводи.

Структурата на дисертацията е логична и е обусловена от поставената цел на изследването. Отделните части на дисертационното изследване формират композиционно единство, обединено от общата цел.

Резултатите от изследването водят към защита на хипотезите на изследването, а именно, че сериозните проблеми, свързани с участието на представители на родителската общност в управлението на дейностите на училището могат да се решат чрез равнопоставеност на страните и партньорско взаимодействие. Тук, според мен, е най-значимият в приложен план елемент на дисертационния труд – изработен е практико-приложен модел за партньорско взаимодействие с родителите, модел, основан на училищни структури и правила, очертаващи рамката на съучастие на семейството в планиране, организация, управление на училищния живот при запазване на границите на взаимоотношенията, детерминирани от изпълняваните роли. И това доказва приложимостта и значимостта на модела.

Изводите произтичат от конкретното изследване и открояват научни-приложни постижения. Заключение е смислово обобщение на представените в изложението констатации. В него докторантката предлага ясни отговори на поставените в началото изследователски задачи.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите отразяват основните научни и приложни постижения на дисертационния труд, както следва:

В теоретичен план:

- Компаративно изследвани са съвременни системи за училищно образование, като на тази база са изведени добри практики от прилагането на обосновани програми за взаимодействие семейство-училище, елементи от които са приложими в българското училище
- Направен е критичен теоретичен анализ на същността и особеностите на управление на взаимодействието между членовете на семействата на учениците и педагогическата общност за постигане на качествен образователен процес и формиране на нов тип училищна и управленска култура
- Емпирично са изведени основните проблеми, свързани с участие на семейството в планирането, организирането и оценяването на дейностите в образователната институция.

В практико-приложени план:

- Изработен и апробиран е авторски модел за управление на взаимодействието семейство – училище, съдържащ набор от структури, правила и процедури, които очертават рамката на съучастие на семейството в планирането, организацията и управлението на училищния живот
- Моделът е приложим в практиката на процеса за квалификация на педагогическите специалисти за работа с родители, както и за повишаване на родителския потенциал за активност в училищния живот и за оказване на образователна подкрепа на децата им
- Част от разработения изследователски инструментариум (въпросници за родители и учители) е приложим в училищна среда за изследване нагласата на родители за включване в училищни дейности и готовността на учителите да сътрудничат със семействата.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е приложила 10 броя публикации по темата на дисертацията – статии в научни списания и сборници от конференции. Броят, характерът и качеството на публикациите съответстват на изискванията на ПУ за публична защита на дисертационния труд и отразяват същността и постигнатите резултати в дисертационното изследване.

9. Лично участие на докторантката

Приемам, че участието на докторантката в проведеното дисертационно изследване и във формулираните резултати и приноси са негова лична заслуга.

10. Автореферат

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния текст и представя адекватно, цялостно и по коректен начин съдържанието и основните постижения в него.

11. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Имам препоръка - част от съдържанието на дисертационния труд да получи публичност след защитата, като авторката прецени в каква насока би го допълнила.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Педагогически факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката *Маргарита Цонкова Бозова* притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от анализирания по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на *Маргарита Цонкова Бозова* в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.1. Теория и управление на образованието, докторска програма: Управление на образованието.

18.12. 2017 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Хрисула Недялкова